

## Čís. 6158.

**Byly-li věci, náležející do zvláštní úpadkové podstaty, zpeněženy prodejem z volné ruky, provádí rozdělení výtěžku úpadkový komisař, do jehož usnesení lze si stěžovati na vrchní zemský soud.**

(Rozh. ze dne 30. června 1926, R II 179/26.)

Do usnesení okresního soudu, jímž byla rozdělena kupní cena za věci, tvořící zvláštní podstatu v úpadku a prodané z volné ruky, byl vznesen rekurs na vrchní zemský soud, jenž ho postoupil krajskému soudu, nadřízenému soudu první stolice. Důvody: Jde o stížnost do soudního usnesení, kterým byla rozdělena kupní cena za věci, tvořící zvláštní podstatu (§§ 48, 49 k. ř.) a prodané z volné ruky. Podle Šu 119 třetí odstavec konk. ř. platí pro řízení o rozvrhu takového výtěžku předpisy exekučního řádu. Důsledkem toho jest ku vyřízení stížnosti do napadeného usnesení dle Šu 3. j. n. příslušným krajský soud v O. Ustanovení Šu 176 konk. ř. tu nepřiléhá, neboť nejde tu o usnesení úpadkového komisaře, jemuž jako takovému nepřisluší rozdělení jmění spadajícího do úpadkové podstaty (§ 128 a násl. konk. ř.). Jest proto v tomto případě považovati úkony úpadkového komisaře za úkony exekučního soudce.

Nejvyšší soud zrušil napadené usnesení a uložil vrchnímu zemskému soudu, by, nepřihlížeje k domnělému důvodu nepřislušnosti, rekurs po zákonu vyřídil.

## Důvody:

Vrchní zemský soud nesprávně odvolává se na § 128 (3) konk. řádu. V tomto případě nejedná se o rozdělení úpadkové podstaty mezi úpadkové věřitele podle předpisů Šu 128 a násl. úpadkového řádu, jež arcí provádí správce podstaty, vyslechna věřitelský výbor a za souhlasu úpadkového komisaře, nýbrž o rozvrh výtěžku předmětů úpadkového inventáře, které tvořily zvláštní podstatu a jehož bylo docíleno prodejem z volné ruky. Tento prodej byl k návrhu správce podstaty povolen úpadkovým komisařem v souhlase s oddělným věřitelem a byl proveden správcem podstaty, tedy mimosoudně. Jak movité tak i nemovité předměty úpadcova jmění mohou býti v úpadku zcizeny soudně i mimosoudně. Ale při tom dlužno rozeznávat, zda jsou zatíženy oddělnými právy (§ 48 a 49 konk. řádu), či zda jsou jich prosty. V tomto druhém případě jest výhodnější zpeněžení pravidlem, soudní prodej výjimkou a jest věci svědomitého uvážení orgánů úpadkového řízení, v jaké formě se mimosoudní zpeněžení má provést (§ 119 konk. řádu). Jsou-li však úpadcovy věci zatíženy oddělným právem, jež úpadkovým řízením není dotčeno, mohou býti zpeněženy jen podle ustanovení exekučního řádu, leda, že oddělný věřitel svolil k jinému způsobu nebo že správce podstaty oddělné právo vyplatil nebo úpadkový komisař schválil jiný způsob zpeněžení, je-li jisto, že oddělný věřitel může býti z výtěžku úplně spokojen (§ 120 odst. (1) a (2) konk. ř.). Ale v tom i v onom případě řídí se

toliko průběh soudního prodeje pravidly exekučního řádu s úchyly uvedenými v čís. 1 až 5 Šu 119 (2) konk. ř., prodej provádí exekuční soud (§ 119 (3) a 125 (4) konk. ř.), jenž ovšem, jde-li o zvláštní podstatu, rozvrhne také výtěžek (§ 47 (3) konk. ř.), dle předpisů exekučního řádu, kteréž upravují také pořad stolic a lhůtu při opravných prostředcích. Jde-li však, jako v tomto případě, o jiný způsob zpeněžení předmětů úpadkové podstaty, pak úpadkový komisař netoliko povoluje toto zcizení, nýbrž, má-li býti též rozvržen výtěžek za zvláštní podstatu, provádí také toto rozdělení výtěžku na náklady zvláštní správy, zpeněžení a rozdělení zvláštní podstaty na práva přednostních a oddělných věřitelů této podstaty a zbytkem na všeobecnou úpadkovou podstatu, řídě se arciť i při tomto rozvrhu zásadami exekučního řádu. (§ 49 druhý odstavec konk. ř.). Tu exekuční soud vůbec nezakročuje, nýbrž usnesení o rozvrhu jest usnesením úpadkového komisaře (§ 79 první odstavec konk. ř.), a proto pořad stolic na ten případ jest určen ustanovením druhého odstavce Šu 176 konk. ř. (srovnej rozhodnutí čís. 70 sb. n. s., R. Pollak, konkursní řád, sv. I. str. 691). Měl proto o rekursu finanční prokuratury, podaném proti rozvrhovému usnesení úpadkového komisaře u okresního soudu, rozhodnouti po zákonu vrchní zemský soud, nikoliv jej k rozhodnutí postoupiti krajskému soudu, pročež bylo o stížnosti finanční prokuratury do tohoto nesprávného postupu rozhodnouti tak, jak se stalo.

### Čís. 6159.

#### Pozemková reforma.

Byla-li při dohodě Státního pozemkového úřadu s vlastníkem zabraného majetku porušena práva pachtýře, nelze se pachtýři domáhati na Čs. eráru náhrady pořadem práva, nýbrž přísluší mu po případě stížnost v nesporném řízení. Lhostejno, zda na případ jest použití původního doslovu náhradového zákona ze dne 8. dubna 1920, čís. 329 sb. sb. z. a n. či novely ze dne 13. července 1922, čís. 220 sb. z. a n. Jest pro účinnost novely rozhodným den uzavření dohody či den převzetí statku?

(Rozh. ze dne 30. června 1926, R II 184/26.)

Žalobce byl pachtýřem velkostatku od 29. dubna 1914 až do 1. dubna 1926. Tento velkostatek byl Státním pozemkovým úřadem na základě záborových zákonů zabrán a dne 3. října 1922 Státním pozemkovým úřadem převzat. Při stanovení přejímací ceny dohodou s vlastníkem velkostatku nebylo přihlíženo k náhradním nárokům, jež příslušejí žalobci jako pachtýři velkostatku z právního důvodu mimořádného hnojení a stavebních investic. Proto žalobce sporem, o něž tu jde, domáhal se náhrady na státu. Procesní soud první stolice žalobu zamítl, o d v o l a c í s o u d odmítl z úřadu žalobu pro nepřipustnost pořadu práva. D ů v o d y: V tomto případě je pořad práva nepřipustným. a) Žalobce opírá své žalobní nároky o porušení zákonů ze dne 8. dubna 1920, čís. 329